

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/433/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113203790
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Barcajová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2113203790.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Barcajovej a členov senátu JUDr. Evy Behranovej a Mgr. Fedora Benku v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 18C/82/2013-30 zo dňa 05. septembra 2013 takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal náhrady škody vo výške 125,- eur a nemajetkovej ujmy vo výške 330,- eur vzniknutej žalobcovi nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Senica (ďalej len „exekučný súd“), pretože tento nerozhodol o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre pohľadávku žalobcu v zákonom stanovenej lehote. Žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie vecne odôvodnil tým, že z pripojeného exekučného spisu Okresného súdu Senica sp. zn. 6Er/692/2008 zistil, že exekútor doručil exekučnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 10.02.2008 a exekučný súd rozhodol o žiadosti súdneho exekútora dňa 09.01.2009. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že by činnosťou súdu v namietanom konaní došlo k nesprávnemu úradnému postupu, nepreukázal vznik ani výšku skutočnej škody, ani prípadnej nemajetkovej ujmy, neexistuje teda ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom exekučného súdu spočívajúcim v tom, že rozhodol o poverení exekútora po uplynutí 15-dňovej lehoty, a uplatnenou majetkovou škodou a nemajetkovou ujmovou. Nakoľko žalobca nepreukázal svoj nárok, nepreukázal splnenie základných zákonných podmienok v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., žalobu ako v celom rozsahu nedôvodnú bolo preto potrebné zamietnuť. K námietke premlčania, vznesenej žalovaným, súd prvého stupňa uviedol, že žaloba bola podaná pred uplynutím zákonnej lehoty, a prípadný nárok žalobcu nie je premlčaný. Právne svoje rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1 písm. d), ods. 2, § 4 ods. 1 písm. a), § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zák. č. 514/2003 Z.z.“), ustanoveniami § 41 ods. 2 písm. c), d.), § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z.z. (Exekučného poriadku - ďalej len „Exekučný poriadok“) a ustanoveniami § 101, § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka. O náhrade trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca a žiadal, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podľa žalobcu

- a) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom
- b) súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav
- c) neúplne zistil skutkový stav vecí, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- d) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí. K jednotlivým dôvodom odvolania žalobca uviedol, že súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Navyše súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie vecí v primeranom čase.

Žalovaná odvolací návrh nepodala, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadrila. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 zákona č.99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov - Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len „OSP“), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 201, 204 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 202 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednohlasne (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z.).

Odvolací súd vo veci rozhodol podľa ustanovenia § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania tak, že rozsudok verejne vyhlásil, nakoľko vec bola ústne prejednaná pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejedná sa o konanie, v ktorom by súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejde ani o konanie vo veciach porušovania zásady rovnakého zaobchádzania a nariadenie pojednávania nevyžaduje ani dôležitosť verejný záujem.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Predmetom konania na súde prvého stupňa bolo rozhodovanie o nároku žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku nesprávneho úradného postupu exekučného súdu spočívajúceho v rozhodnutí o žiadosti exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie po uplynutí zákonnej 15 - dňovej lehoty.

Úlohou odvolacieho súdu je posúdiť správnosť rozhodnutia a postupu súdu prvého stupňa, ktorý žalobu v celom rozsahu zamietol.

Žalobca sa svojou žalobou domáhal z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu náhrady škody vo výške 125,- eur. Táto škoda predstavuje podľa žalobcu náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a vymáhania pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a rozhodnutím o nej. Žalobca podľa vlastného tvrdenia vynaložil v tomto období na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému sumu 70,- eur, na udržiavanie a správu informačného systému sumu 40,- eur, na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje s spojené s vyhotovovaním urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštové a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde sumu 15,- eur. Zároveň si žalobca uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 330,- eur, pretože samotné konštatovanie porušenia práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Sumu 330,- eur žalobca vyčíslil výpočtom - alikvotným pomerom 55,- eur za každý mesiac omeškania v činnosti exekučného súdu na základe aplikácie doktríny ústavného súdu teda 660,- eur za rok : 12 mesiacov v roku = 55,- eur za mesiac. Exekučný súd bol pritom podľa žalobcu nečinný viac ako 205 dní, uplatnil si teda nárok za celých šesť mesiacov. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odôvodnil žalobca tým,

že márnym plynutím času boli reálne ohrozené jeho legitímne očakávania, že správnym a zákonným postupom súdu dôjde k vymoženiu jeho pohľadávky. V skutočnosti, že exekučný súd nerozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v lehote 15 dní podľa ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, žalobca vzhľadom na nesprávny úradný postup exekučného súdu.

Z obsahu preskúmaného spisu, súčasťou ktorého bol exekučný spis Okresného súdu Senica sp. zn. 6Er/692/2008 odvolací súd zistil, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola doručená exekučnému súdu dňa 10.12.2008. Exekučným titulom bol rozsudok Okresného súdu Senica, spisová zn. 9Cb/105/06-28 zo dňa 04.02.2008. Exekučný súd poverením sp. zn. 6Er/692/2008 zo dňa 09.01.2009 poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie na základe vykonateľného rozhodnutia.

Podľa § 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a), zákona č. 514/2003 Z.z., vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len žiadosť) s príslušným orgánom podľa § 4.

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk.

Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že v prípade zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom sa jedná o objektívnu zodpovednosť, čo znamená, že zo strany oprávneného subjektu (poškodeného) nie je potrebné preukazovať zavinenie vo forme úmyslu resp. nedbanlivosti, ale stačí preukázať, že škoda je výsledkom činnosti príslušného orgánu štátu.

Ústavným základom uvedenej zodpovednosti je čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Pre priznanie náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je nevyhnutné súčasné splnenie troch podmienok: 1) nesprávny úradný postup, 2) vznik škody a 3) príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Predpoklad súčasného splnenia uvedených podmienok znamená, že ak chýba čo i len jedna z podmienok, náhradu škody nie je možné priznať.

Dôkazné bremeno preukázať podmienky náhrady škody spočíva na poškodenom, v preskúmvanej veci na žalobcovi.

Pojem „nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci“ nie je zákonodarcom v citovanom ustanovení § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. výslovne definovaný, je uvedený len príkladmo. Je však možné vyvodiť, a to aj z ustálenej judikatúry, že ide o taký úradný postup, ktorý má vadu, ktorá nie je v súlade s príslušnou právnou úpravou. Jedná sa o postup, pri ktorom dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie orgánu verejnej moci alebo porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti, teda o postup nezákonný. Skutočnosť, že ide o nesprávny úradný postup taktiež určuje fakt, že musí ísť o úradný postup priamo súvisiaci s výkonom právomocí orgánu verejnej moci. Nesprávnym úradným postupom nie sú len prípady, v ktorých orgán verejnej moci priamo koná (pri rozhodovacej činnosti) ale aj pri porušení povinnosť urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, prípadne ak ide o nečinnosť pri výkone verejnej moci.

Žalobca odvodzuje svoj nárok na náhradu škody z nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý v konaní o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nekonal v súlade s ustanovením § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, keď poverenie na vykonanie exekúcie vydal po uplynutí zákonom stanovenej 15 - dňovej lehoty. Preskúmaním napadnutého rozsudku odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa rozhodujúc o predmetnom nároku žalobcu pri posúdení, či došlo k nesprávnemu úradnému postupu, vychádzal z nesprávneho znenia ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku - zo znenia účinného od 01.06.2010. Žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola doručená exekučnému súdu dňa 10.12.2008 za účinnosti ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.05.2010. Podľa tohto ustanovenia súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor v žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti, písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu (prvá a druhá veta § 44 ods. 2 Exekučného poriadku). Z uvedeného znenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyplýva, že poverenie bol exekučný súd povinný vydať v lehote 15 dní od doručenia žiadosti. Súd prvého stupňa v preskúmvanej veci aplikoval ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01.06.2010 (po novele vykonanej zákonom č. 144/2010 Z.z.), podľa ktorého táto 15 - dňová lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa ustanovenia § 41 ods. 2 písm. c) a d) Exekučného poriadku. Zo žiadneho ustanovenia cit. zákona nie je možný vyvodit' právny záver, že novela sa vzťahuje aj na konania začaté pred účinnosťou zákona č. 144/2010 Z. z., teda na konania začaté pred 01.06.2010. Vzhľadom k skutočnosti, že exekučným titulom bolo vykonateľné rozhodnutie súdu, teda exekučný titul podľa ustanovenia § 41 ods. 1 Exekučného poriadku, aplikácia nesprávneho znenia ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku je pre právne posúdenie preskúmvanej veci právne nevýznamná. Na základe uvedeného je však potrebné konštatovať, že exekučný súd nepostupoval v súlade s ustanovením § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, v znení účinnom do 31.05.2010, keď na základe žiadosti súdneho exekútora (doručenej dňa 10.12.2008) tohto poveril vykonaním exekúcie poverením zo dňa 09.01.2009, po uplynutí zákonnej 15 - dňovej lehoty, ktorá uplynula dňa 29.12.2008 (pondelok), poverenie teda bolo vydané s omeškaním 11 dní. Odvolací súd teda na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že konanie exekučného súdu naplnilo znaky nesprávneho úradného postupu tým, že poverenie exekútorovi na vykonanie exekúcie bolo vydané po uplynutí zákonnej 15 - dňovej lehoty.

Ako odvolací súd vyššie konštatoval, podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody musia byť splnené súčasne. Podmienka existencie nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, spočívajúca v udelení poverenia na vykonanie exekúcie po uplynutí zákonnej 15 - dňovej lehoty, je splnená, odvolací súd však súčasne konštatuje, že žalobca nepreukázal, že táto skutočnosť mala za následok vznik škody a nemajetkovej ujmy. Odvolací súd sa plne stotožňuje so závermi súdu prvého stupňa uvedenými v jeho rozhodnutí v tom, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil na súde relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku škody, a preto jeho námietky uvádzané v odvolaní sú irelevantné. Taktiež je potrebné súhlasiť s tým, že žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, existenciu ktorej tvrdil v žalobe. Tiež je správny záver súdu prvého stupňa, že nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi postupom súdu prvého stupňa v exekučnom konaní a eventuálnym vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy.

Odvolacie námietky žalobcu sú nedôvodné. Žalobca nešpecifikoval akým postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný (zákonu sa priečiaci) procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) OSP významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Z obsahu spisu v preskúmvanej veci odvolací súd nezistil žiadne skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyodiť, že súd prvého stupňa odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom. Nedôvodná je námietka, že súd prvého stupňa nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty - tento názor sa v odôvodnení rozhodnutia nenachádza. Poukázanie na skutočnosť, že súd prvého stupňa nevykonal navrhnuté dôkazy je tiež nedôvodné - z obsahu preskúmvaného spisu nevyplývajú žiadne návrhy žalobcu na vykonanie dôkazov, naopak, žalobca už vo svojej žalobe uvádza, že vyčíslenie škody vychádza z účtovnej agendy, pričom z dôvodu ochrany osobných údajov, obchodného tajomstva a dôverných informácií nie je možné účtovné doklady, pracovné a obchodné zmluvy predložiť súdu. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva ani polemizovanie súdu prvého stupňa o limitácii dĺžky súdnych konaní.

Súd prvého stupňa vo veci riadne zistil skutkový stav, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotil správne a vec posúdil správne aj po právnej stránke s výnimkou vyššie uvedenej aplikácie ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, ktorá skutočnosť však na správne rozhodnutie súdu nemala vplyv.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

V odvolacom konaní bol v plnom rozsahu úspešný žalovaný, v dôsledku čoho mu v zmysle ustanovenia § 142 ods. 1 OSP v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 OSP vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaný si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, neboli mu preto odvolacím súdom priznané.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.